

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК

СТРУКА: Све струке (четврти степен)

ЗАНИМАЊЕ: Сва занимања (четврти степен)

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 3

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 102

ДАТУМ: јун 2024. године

ОПШТИ ЦИЉЕВИ:

- Проширивање знања о српској и свјетској књижевности;
- Развијање критичког става и мишљења;
- Развијање свијести о личном и националном идентитету;
- Формирање вриједносних ставова којима се чува национална и свјетска културна баштина.
- Развијање језичке културе.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

- Разумијевање књижевних праваца од романтизма до прве половине XX вијека;
- Познавање образаца грађења ријечи;
- Разумијевање да на састав лексике утичу културни и цивилизацијски контакти, географско сусједство и историјски аспект;
- Упознавање са врстама функционалних стилова;
- Разумијевање да се језик обогаћује грађењем нових ријечи;
- Препознавање функционалних стилова на примјерима;
- Примјењивање стеченог знања на задацима;
- Оспособљавање ученика за интерпретацију умјетничких текстова;
- Понављање знања из правописа.

ТЕМЕ

1. Књижевност романтизма и реализма

2. Модерна

3. Међуратна и ратна књижевност

4. Грађење ријечи

5. Лексикологија

6. Функционални стилови (разговорни, књижевноумјетнички, научни, новинарски (публицистички), административни)

7. Правопис (употреба великог слова, писање бројева и одричних облика глагола)

Оквирни број часова за реализацију тема није дефинисан. Наставник ће приликом планирања и програмирања наставних садржаја, узимајући у обзир факторе попут нивоа постигнућа ученика, нивоа сложености наставне теме, потреба струке и занимања, и слично, одредити број часова потребан за њихову реализацију у оквиру теме. Теме чине обавезни дио Наставног програма, али немају обавезујући карактер што се тиче редослиједа њихове реализације.

ИСХОДИ

1. Тема: Књижевност романтизма и реализма

Знања	Вјештине	Ставови/вриједности
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none">- познаје основне податке о епохи романтизма (појам, карактеристике, значај и главни представници српског и европског романтизма);- објасни појам бајронизам;- објасни значај рада Вука С. Караџића;- истакне значај Вука као биографа и критичара;- уочи и објасни средства карактеризације лика и однос личне и колективне мотивације у дјелу;- познаје основне податке о епохи реализма (појам, карактеристике, значај и главни представници српског и европског реализма);- уочава улогу патријархалне заједнице и друштвено-политичких околности на формирање ликова у приповијеткама српских реалиста (Лазаревић, Домановић, Глишић, Матавуљ).	<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none">- повезује знања стечена у претходним разредима са новим знањима;- интерпретира податке о епохи романтизма (историјски оквир, обиљежја, књижевне врсте, представници и дјела);- уочи карактеристике романтичарског јунака на тексту;- аргументује улогу Бајрона у епохи романтизма;- истражује улогу и значај В. С. Караџића у развоју српског језика и писма;- уочава значај сакупљања народних умотровина у борби за увођење народног језика у књижевност;- препозна романтичарска обиљежја умјетничких текстова;	<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none">- посједује свијест о важности културних наслеђа;- упореди важност и значај ранијих књижевних епоха са епохом романтизма, уочава њихову жанровску и тематску разноликост;- анализира дјела европског и српског романтизма;- посједује знања о Вуку С. Караџићу као реформатору и лексикографу;- посједује знања о важности епохе романтизма и њених представника у европској и српској књижевности;- изражајно говори пјесме романтичарских пјесника;- упореди важност и значај ранијих књижевних епоха са епохом реализма, уочава њихову жанровску и тематску разноликост;

	<ul style="list-style-type: none"> - анализира пјесме романтичарских пјесника уочавајући: теме, мотиве, расположења, звук, ритам и рефрен, пјесничке слике, пјеснички језик, поенту; - самостално говори о тексту разумијевајући књижевнотеоријске термине; - повезује податке о епохи реализма (историјски оквир, обиљежја, књижевне врсте, представници и дјела); - уочи карактеристике реалистичког јунака у умјетничким текстовима. 	<ul style="list-style-type: none"> - анализира реалистичку приповијетку/роман: (тема, мотиви, амбијент, карактеризација ликова, композиција, улога наратора, идеја); - састави план и да напише краћу реалистичку причу из свог живота примјењујући стечено знање о структури приповијетке.
--	---	---

2. Тема: Модерна

Знања	Вјештине	Ставови/вриједности
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -наведе основне податке о епохи модерне (појам, карактеристике, значај и главни представници српске и европске модерне); -препознаје одлике импресионизма и симболизма у умјетничким дјелима. 	<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повезује податке о епохи модерне (историјски оквир, књижевне струје, обиљежја, књижевне врсте, представници и дјела); - препознаје на прозном дјелу одлике традиционалистичког смјера у периоду модерне; - објашњава карактеристике модернистичке драме. 	<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - анализира пјесму модерне: (тема/мотиви, тумачи симболе у пјесми и друга стилска средства, објасни композицију пјесме, уочи врсту стиха, риму, ритам, објасни поенту); - проналази елементе симболизма и импресионизма у пјесмама; - уочи одлике традиционалистичког смјера у прозном дјелу у периоду модерне;

		<ul style="list-style-type: none"> - проналази карактеристике модернистичке драме; - уочава везу између форме и садржаја; - уочава разлике у стилском изразу; - пише рад наглашавајући значај хуманости и солидарности.
--	--	---

3. Тема: Међуратна и ратна књижевност

Знања	Вјештине	Ставови/вриједности
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наведе податке о књижевним правцима између два свјетска рата (историјски оквир и европски утицај, карактеристике експресионизма, надреализма и покрета социјалне литературе, књижевне врсте, представници и дјела); - објасни појам суматраизам; <p>Наведе обиљежја ратне књижевности (народна и умјетничка).</p>	<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проналази карактеристике експресионизма и надреализма у конкретним умјетничким дјелима; - анализира пјесме уочавајући везу између форме и садржаја; - карактерише ликове са социјалног и психолошког аспекта; - анализира дјело са темом из ратне књижевности са аспекта страдања, хероизма и идеала, износећи критички став. 	<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уочава разлике у стилском изразу; - посједује свијест о важности културних наслеђа; - пише рад наглашавајући значај хуманости и солидарности.

4. Тема: Грађење ријечи

Знања	Вјештине	Ставови/вриједности
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни појам творба (грађење) ријечи; - разликује начине грађења ријечи; - препознаје комбиновано грађење ријечи; - препознаје аугментативе и деминутиве; - препозна деривацијске и граматичке морфеме. 	<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује просте, изведене и сложене ријечи; - уочава разлику између коријена ријечи и творбене основе ријечи; - разликује творбену од граматичке основе; - разликује лексичку морфему (деривацијску) од граматичке (релацијске) морфеме; - објашњава начин грађења ријечи: деривација (извођење); - разликује мотивну ријеч од мотивисане ријечи; - објашњава начин грађења ријечи: слагање (композиција); - објашњава деривацијске и граматичке морфеме; - на примјерима представља извођење ријечи кад је мотивна ријеч именица, глагол, придјев; - објашњава комбиновано грађење ријечи; - објашњава грађење именичких сложеница; - објашњава грађење скраћеница вишечланих назива; - објашњава грађење именичких и придјевских полусложеница; - одређује граматичка значења именица; 	<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у раду на тексту издваја просте, изведене и сложене ријечи; - препозна коријен ријечи и творбену основу ријечи; - изврши издвајање значењског типа именице, придјева, глагола, по семантичком значењу суфикса; - закључује да коријен има опште лексичко значење скупа ријечи; - разликује коријенску од суфиксалних морфема; - раздваја на примјерима деривацијске и граматичке морфеме; - утврди од које врсте ријечи потиче мотивисана ријеч; - издваја ријечи по семантичком значењу суфикса; - на конкретном тексту умије да разврстава ријечи срастањем посебних ријечи (или њихових основа) и срастањем посебних ријечи помоћу спојног вокала (о или е); - разликује комбиновану творбу ријечи на конкретним примјерима.

	<ul style="list-style-type: none"> - правилно чита акцентоване именичке сложенице; - разврстава именичке сложенице према начину грађења; - класификује именичке и придјевске полусложенице. 	
--	--	--

5. Тема: Лексикологија

Знања	Вјештине	Ставови/вриједности
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дефинише појам лексикологија; - објасни гране лексикологије: етимологија, ономастика, терминологија и фразеологија; - познаје синониме, антониме, полисемију, хомониме и парониме; - разликује ријечи које припадају стандардном и нестандартном језику; - препозна префиксе и суфиксе из класичних језика; - наведе фразеологизме. 	<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - идентификује особине лексеме; - разликује пунозначне и помоћне ријечи; - објашњава појмове: синоними, антоними, полисемија, хомоними (хомографи и хомоморфи), пароними; - уочи метафорично и метонимијско значење; - разликује ријечи по употреби (опште и посебне) и старини (архаизме и неологизме); - разликује ријечи по простирању (припадању) стандардни језик (ријечи српског језика, интернационализми и црквенословенске ријечи) и нестандартни језик (дијалектизми, регионализми, жаргонизми и вулгаризми); - идентификује ријечи по стилогеној функцији (историзми); - објашњава ријечи по поријеклу и појам преведенице – калкови; 	<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на примјерима проналази пунозначне и помоћне ријечи; - наводи синониме, антониме, хомониме, парониме; - разврстава ријечи по употреби и старини; - проналази поријекло назива мјеста из којег потиче; - раздваја пунозначне и помоћне ријечи; - разврстава ријечи по употреби и према простирању; - тумачи архаичне ријечи самостално или уз помоћ наставника; - користи термилошки рјечник; - стране термине замијени домаћим ријечима.

	<ul style="list-style-type: none"> - разликује појам термин и термилошки рјечник; - објашњава појам фразеологизам (идиом) и његову структуру. 	
--	---	--

6. Тема: Функционални стилови

Знања	Вјештине	Ставови/вриједности
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - познаје функционалне стилове; - схвати улогу функционалних стилова у српском језику; - познаје одлике разговорног стила; - уочи карактеристике књижевноумјетничког стила на примјерима; - схвати да вијест увијек треба да буде истинита, јасна, актуелна, прецизна; - препознаје одлике научног стила; - препознаје одлике администативног стила. 	<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје функционалне стилове у конкретним примјерима; - закључује када користи који стил у комуникацији; - објашњава одлике разговорног стила; - опише значај књижевноумјетничког стила у српском језику; - објашњава одлике вијести и питања на која вијест мора да одговори (ко, шта, гдје, како, кад); - разумије да вијест треба да буде истинита, јасна, актуелна, прецизна; - разумије ко користи научни стил и гдје се проналази (научне књиге, уџбеници, чланци); - уочава административни стил у званичним документима и правним текстовима (закон, устав, молбе, жалбе, пријаве, захтијеви). 	<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - примјењује стечена знања о употреби функционалних стилова у пракси.

7. Тема: Правопис

Знања	Вјештине	Ставови/вриједности
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - познаје правописна правила писања великог слова, бројева и одричних облика глагола. 	<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правилно употребљава велико слово; - правилно пише бројеве и изведенице од њих; - правилно употребљава именичке и придјевске изведенице у комбинацији са бројкама; - правилно употребљава црте и цртице приликом писања бројева; - правилно примјењује ријечце не са глаголима, трпним придјевима и другим попридјевљеним глаголским облицима, у творби глаголских именица и изведених прилога; - користи цртицу приликом удвајања глаголских облика. 	<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правилно примјењује велико слово, бројеве и негацију глагола у пракси.

ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ - СМЈЕРНИЦЕ ЗА НАСТАВНИКЕ

1. Тема: Књижевност романтизма и реализма

- Планирати рад према способностима ученика у одјељењу и условима у којима ради (простор, опрема, наставна средства);
- Припремити уводно предавање о романтизму (историјски оквир, обиљежја, књижевне врсте, представници, дјела);
- Објаснити појам бајронизам;
- Припремити одломак из „Чајлда Харолда“;
- Ученици раде у паровима, препознају обиљежја бајронизма на тексту („свјетски бол утамничене индивидуе“, култ неограничених индивидуалних и националних слобода и др.);

- Ученици наводе карактеристике романтичарског јунака;
- По истом принципу припремити и остале текстове романтичарских пјесника (Пушкин, Хајне);
- Наставникова синтеза;
- Објаснити значај Вука С. Караџића и припремити одговарајуће текстове;
- Организовати групни рад и подијелити селективне задатке;
- Омогућити презентацију радова и направити изложбу;
- Припремити одломке из „Горског вијенца“ и задати питања за самосталан и групни рад;
- Прочитати пјесме Бранка Радичевића, Ђуре Јакшића, Ј. Ј. Змаја, Лазе Костића предвиђене књижевним корпусом и задати питања за самосталан и групни рад;
- Омогућити презентацију радова;
- Омогућити изражајно рецитовање пјесама;
- Пружити могућност драмског приказа „Santa Maria della Salute“;
- Омогућити рад по групама и презентацију;
- Наставникова синтеза;
- Припремити уводно предавање о епохи реализма (историјски оквир, обиљежја, књижевне врсте, представници, дјела);
- Ученици ће унапријед прочитати дјело;
- Анализирати приповијетке/роман тако што ће подијелити задатке за самосталан и групни рад (особине реалистичке приповијетке, карактеризација ликова, улога патријархалне заједнице и друштвено-политичких околности у формирању ликова у умјетничком дјелу);
- Наставникова синтеза;
- Пружити ученицима могућност (групни рад) да карактеризацију ликова изразе бојама (топло/хладно) тако што ће на листу папира стављати оне боје које одговарају карактеру ликова;
- Направити презентацију и изложбу оваквих радова.
- Књижевно-умјетничка дјела као извор:
 - Ц. Г. Бајрон: Путовање Чајлда Харолда (одломак)
 - Х. Хајне: Лорелај
 - Вук С. Караџић, реформатор језика и писма, сакупљач народних умотворина
 - П. П. Његош: Горски вијенац (одломци)
 - Ђура Јакшић: Вече, Поноћ
 - Бранко Радичевић: Кад млидијах умрети, Бачки растанак (одломци)
 - Лаза Костић: Међу јавом и мед сном, Santa Maria della Salute
 - Ј. Ј. Змај: Ђулићи и Ђулици увеоци

- Н. В. Гогољ: Шињел
- Милован Глишић: Глава шећера
- Лаза Лазаревић: На бунару
- Симо Матавуљ: Поварета, Пилипенда
- Радоје Домановић: Данга, Вођа

2.Тема:Модерна

- Припремити уводно излагање о епохи модерне;
- Припремити питања за самосталан и групни рад приликом анализе пјесама;
- Објаснити разлике у стилском изразу модернистичких пјесника на конкретним примјерима;
- Примјенити „мождану олују“ (ученици објашњавају симболе)
- Припремити питања за упоредну анализу (групни рад): „Драга у пјесмама Шантића, Дучића, Ракића“;
- Ученици ће унапријед прочитати дјело а наставник ће припремити задатке и организовати рад у паровима у којима ученици уочавају на тексту одлике модернистичког смјера: понирање у психологију ликова са елементима лиризма, потискивање фабуле и др.;
- Омогућити презентацију;
- Припремити уводно предавање о одликама импресионистичке драме (одуство наглашене радње, амбијент свакодневног трајања, јунаци су интелектуалци са умјетничким предиспозицијама, склоност хедонистичком стилу живота, психолошка карактеризација ликова);
- Припремити питања за групни рад: поставити на зид три велика папира са именима три лика;
- У групном раду ученици истражују карактере, записују их на истакнутом папиру и објашњавају их уз помоћ одабраних цитата;
- Наставникова синтеза.
- Књижевно-умјетничка дјела као извор:
 - Војислав Илић: Вече, Сиво суморно небо
 - Шарл Бодлер: Албатрос
 - Алекса Шантић: Не вјеруј, Вече на шкољу, Претпразничко вече
 - Јован Дучић: Песма жени, Залазак сунца
 - Милан Ракић: Искрена песма, Долап

3. Тема: Међуратна и ратна књижевност

- Припремити уводно предавање о књижевности између два свјетска рата;

- Организовати рад у паровима, припремити задатке како би ученици учили везу између форме пјесме и садржаја (грубој стварности супротставља се суматраистичка повезаност између ствари и бића, јавља се сан као замјена за јаву, умјесто хаоса нуди се етеричан свијет, слободан стих);
- Нагласити да је циљ поезије да открива нове вриједности и указати да не постоје непромјенљиве вриједности;
- Ученици ће унапријед прочитати приповијетку, а наставник ће организовати групни рад и примијенити аналитичко-синтетички поступак интерпретације главног лика;
- Подстицати ученике да ставове о дјелу доказују чињеницама из конкретног умјетничког текста;
- Организовати презентацију радова;
- Подстицати ученике на размишљање о личном укључивању у хуманитарне активности;
- Припремити уводно излагање о ратној књижевности;
- Припремити релевантне текстове и организовати рад у паровима (један ученик уочава на тексту обиљежја народне, други умјетничке књижевности);
- Ученици ће унапријед прочитати дјело;
- У раду на тексту примијенити модел интерактивне наставе;
- Усмјерити ученике да на одабраном тексту истраже мотиве: људска патња, хероизам, суровост, идеали;
- Организовати презентацију радова;
- Наставникова синтеза.
- Књижевно-умјетничка дјела као извор:
 - Владислав Петковић Дис: Можда спава
 - Милутин Бојић: Плава гробница
 - Борисав Станковић: У ноћи
 - Петар Кочић: Мрачајски прото
 - Милош Црњански: Суматра, Стражилово
 - Исак Самоковлија: Рафина авлија
 - Исидора Секулић: Госпа Нола
 - Бранко Ћопић: Гроб у житу
 - Скендер Куленовић: Стојанка мајка Кнежополка
 - Иван Горан Ковачић: Јама (одломци)

4. Тема:Грађење ријечи

- Поновити са ученицима врсте морфема;

- Дефинисати творбу ријечи;
- Објаснити на примјерима појмове слободна и везана морфема (нпр.: пут-ић);
- Организовати групни рад и припремити задатке;
- Ученици одређују лексичко значење ријечи условљено везаном морфемом;
- Омогућити презентацију радова;
- Припремити центре учења (III постера);
- Први постер: објаснити на примјерима по чему се разликују просте, изведене и сложене ријечи;
- Задане ријечи ученици групишу према морфолошком саставу;
- Други постер: морфемском анализом скупа ријечи заједничког значења утврђује се корјенска морфема;
- Ученици разврставају коријенску од суфиксалних морфема;
- Трећи постер: навести примјере деривацијских (лексичких) морфема и граматичких (релацијских) морфема и објаснити њихову службу;
- Формулисати задатак (нпр.: пре-пис-ива-ти);
- Ученици раздвајају деривацијске и граматичке морфеме и објашњавају их;
- Направити вјежбу за групни рад: од простих ријечи градити изведене и сложене;
- Објаснити начин грађења ријечи извођењем (деривација);
- Припремити задатке за рад у групи да на примјерима изведених ријечи објашњавају деривацијски начин грађења ријечи;
- Објаснити важније моделе за извођење именица, придјева, глагола;
- Именице са значењем лица, глаголске именице, апстрактне именице;
- На примјерима објаснити аугментативе и деминутиве;
- Присвојни придјеви;
- Извођење глагола од мотивне именице и суфикса: -а, -ова, -ира, -иса, -и;
- Припремити задатак и организовати рад у паровима да ученици групишу ријечи по семантичком значењу суфикса;
- Подстакнути их да пишу и друге примјере и вјежбати правилно писање ријечи;
- Објаснити грађење ријечи слагањем (композиција);
- Организовати рад у групи да ученици разврстају ријечи према типу:
 - срастањем посебних ријечи (или њихових основа);
 - срастањем посебних ријечи помоћу спојног вокала (о или е);
- Објаснити комбиновано грађење ријечи на примјерима;
- Припремити задатке и организовати групни рад да ученици проналазе примјере и објашњавају овај начин грађења ријечи;
- Објаснити како се граде именичке сложенице;
- Припремити задатке за рад у паровима гдје ученици разврставају именичке сложенице према начину грађења;

- Објаснити на примјерима како се граде скраћенице вишечланих назива;
- Припремити задатке за рад у паровима за два начина грађења: акронима и формантних скраћеница;
- Вјежбати када се читају нескраћено, а када су претворене у ријечи;
- Објаснити како настају именичке и придјевске полусложенице;
- Вјежбати писање полусложеница.

5. Тема: Лексикологија

- Организовати посјету школској или градској библиотеци и показати рјечнике;
- Припремити фотокопиране странице рјечника и подијелити ученике у групе са задатком да издвајају стручну терминологију, траже објашњења властитих имена, имена народа, мјеста и сл.;
- Објасни појам лексема;
- Припремити задатке за рад у паровима гдје ученици објашњавају особине ријечи (графемско обличје, акценат, лексичко значење и синтаксичку функцију);
- Објаснити појмове: синоними, антоними, полисемија, хомономи (хомографи и хомоморфи), пароними;
- Припремити селективне задатке и подстицати да се примјери наводе самостално;
- Припремити примјере метафоричког значења у разговорном језику и књижевном тексту;
- Примјере метонимијског значења повезати са синегдохом;
- Припремити задатке за индивидуални рад;
- Објаснити подјелу ријечи по употреби и према простирању;
- Припремити задатке гдје ученици разврставају ријечи;
- Организовати индивидуалне задатке да ученик текст у књижевној форми напише у жаргону или обрнуто;
- Припремити текст гдје ученици издвајају историзме, траже тумачења ријечи у рјечнику, објашњавају њихову стилску вриједност;
- Објасни ријечи по поријеклу које су адаптиране у лексички фонд српског језика (турцизми, грцизми, мађаризми, германизми, романизми, англицизми);
- Објасни појам калк – ријечи које чувају структуру изворног израза;
- Објаснити значења групе префикса и суфикса из грчког и латинског језика;
- Објаснити појмове термилошки рјечник и термини;
- Објаснити појам фразеологизам и помодни изрази;
- Припремити неколико термина и фразеологизама.

6. Тема: Функционални стилови (разговорни, књижевноумјетнички, научни, новинарски (публицистички), административни)вник ће:

- На почетку обраде објаснити ученицима важност функционалних стилова у комуникацији;
 - Објаснити карактеристике функционалних стилова;
 - Пустити аудио запис разговорног стила између два ученика;
 - Ученици треба да утврде које су то карактеристике разговорног стила (ријеч је жива и непосредна, користи се у свакодневном говору, условљен је узрастом саговорника, узрастом, темом, реченице су кратке, често и недовршене, чести жаргонски изрази).
 - Прочитати једну строфу пјесме;
 - Објаснити карактеристике књижевноумјетничког стила (користи се у поезији или прозним текстовима, писац исказује лични став, доживљај свијета око себе (субјективност), језик сликовит и богат стилским фигурама, необичан избор ријечи, редосљед ријечи).
 - Прочитати једну вијест написану у новинама;
 - Објаснити карактеристике новинарског (публицистичког) стила (ко пише, шта пише, облици изражавања (вијест, извјештај, репортажа, интервју);
 - Објаснити одлике овог стила (намијењен широј јавности с циљем информисања; језик изражајан, динамичан, упечатљив, реченица јасна и прецизна);
 - Задатак за ученике да напишу једну вијест везану за актуелности у школи;
 - Прочитати један одломак из граматике или неког другог научног текста;
 - На основу прочитаног ученици треба да закључе о каквом стилу писања је ријеч;
 - Објаснити одлике научног стила (објективност, прецизност, употреба стручних термина, навођење документованих чињеница, ко га користи и гдје га налазимо);
 - Припремити анкетни лист или неки други примјер текста у коме се препознаје административни стил писања;
 - Навести одлике административног стила (јасан, прецизан, објективан; устаљени изрази);
 - Објаснити гдје се примјењује (у званичним документима и правним текстовима (закон, устав, молбе, жалбе, пријаве, захтјеви);
 - Задатак за ученике: да одреде врсту функционалног стила (подијелити ученицима текстове у којима се налазе све врсте функционалних стилова).
- (Напомена за наставнике: вјежбе писања различитих текстова административног стила ученици ће радити у четвртом разреду у оквиру пословне комуникације.)

7. Тема:Правопис (употреба великог слова, писање бројева и одричних облика глагола)

- Поновити са ученицима претходно стечена знања из области примјене великог слова с посебним акцентом на прву ријеч у реченици, огласу, писмима, обрасцу, натписима, обавјештењима, потписима;

- Поновити са ученицима петходно стечена знања из области правилне правописне употребе бројева и изведеница од њих;
- Поновити са ученицима писање ријечце не са глаголима, у облицима трпног придјева и других попридјевљених глаголских облика и у творби глаголских именица и изведених прилога, употреба цртице приликом удвајања глаголских облика (блиских или супротстављених значења);
- На крају понављања урадити краћу писмену провјеру знања из све три поновљене области правописа.

Лектира (наставник бира пет од седам понуђених наслова):

- А. С. Пушкин: *Евгеније Оњегин*
- Оноре де Балзак: *Евгенија Гранде* или *Чича Горио*
- Л. Н. Толстој: *Ана Карењина*
- Борисав Станковић: *Нечиста крв*
- А. П. Чехов: *Ујка Вања*
- Милош Црњански: *Сеобе I*
- Иво Андрић: *На Дрини ћуприја*

Напомена: Понуђени извори су приједлози за обраду. Сваком наставнику даје се могућност сопственог избора између понуђених књижевних дјела.

ОЦЈЕЊИВАЊЕ

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи.

ИНТЕГРАЦИЈА

1. Историја
2. Демократија и људска права
3. Медијска комуникација
4. Информатика
5. Страни језици

ИЗВОРИ

1. Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске
2. Друга стручна литература и приручници
3. Интернет

